

Uplatňování principu vědeckosti v činnosti velitele socialistické armády

Již Karel Marx upozorňoval na to, že vědu není možné chápat jen jako jednu z forem společenského vědomí, ale že se stále více stává bezprostřední výrobní silou. Dějiny vývoje společnosti, zejména dějiny vývoje vědy a techniky, potvrdily Marxova slova v plném rozsahu. Věda se v podmínkách vědeckotechnické revoluce stává stále více nezbytnou součástí výrobních sil společnosti. Význam vědy spočívá mimo jiné v tom, že nabývá stále více na charakteru univerzálnosti, že koncem konců proniká do všech oblastí lidské civilizace. Tento proces se plně prosazuje tudíž i ve vojenství.

Jestliže vítězství z ozbrojeném zápasu v dřívějších epochách bylo podmiňováno takovými faktory, jako je ekonomický potenciál, příznivé klimatické podmínky, výhodné zeměpisné položení, bohaté surovinové zdroje, lidský potenciál, systém vojenské organizace vojsk, pak vědeckotechnická revoluce a její uplatnění ve vojenství postavila na jedno z prvních míst požadavek vědeckosti organizace a řízení ozbrojeného zápasu, podmiňeného vysokým stupněm vzdělanosti velitelů a vojáků.

Mluvíme-li o vědě a vědeckosti práce velitelů a odborného náčelníka, máme tím na mysli význam vědy v nejširším slova smyslu: gnoseologický, metodologic-

ký, ekonomický, politický i ideologický, ale i úlohu vědy ve vývoji společnosti, včetně zpětného vlivu společenských podmínek na společenský a vědeckotechnický pokrok.

Uplatňování principu vědeckosti v práci velitele v soudobém ozbrojeném zápasu má dnes tak významný vliv na vedení ozbrojeného zápasu, že žádný velitel si nemůže dovolit jej nerespektovat. Dotýká se v plné míře všech dimenzí ozbrojeného zápasu bezezbytku.

Mezi procesem narůstání úlohy a významu vědy ve vojenství na jedné straně a procesem vzrůstajících nároků na vědeckost v činnosti velitelů a odborných náčelníků na straně druhé existuje zákonitý vztah. Příčina spočívá v rychlém hromadění nových vědeckých poznatků v různých oblastech poznání, což vyžaduje jejich průběžné zachycování, zpracovávání, uspořádání a vytváření podmínek pro jejich vysokou realizační účinnost. Přitom je nutné respektovat skutečnost, že od neustále narůstajících poznatků jak jednotlivých speciálních věd, tak i samotné vojenské vědy nevede jednoduše, přímá cesta k jejich realizaci, ale cesta mnohonásobným způsobem zprostředkovaná. Všestranná připravenost a schopnost velitele realizovat nároky soudobé vědy je jedním z rozhodujících způsobů tohoto zprostředkování.

Hlavní požadavky na vědeckost práce velitele a odborného náčelníka

Vědeckost zaujímá důležité místo jak v systému poznání velitele, tak z hlediska vlivu tohoto poznání na praxi bojové činnosti. Praktická úloha vědeckosti odpovídá stupni jejího rozvoje, pronikání do vědomí velitele, v její přeměně v návod k jednání. Odůvodnění účinnosti vědeckosti je nutné spatřovat v tom, že je neodlučnou součástí veškeré činnosti velitele jak v míru, tak ve válce.

Vědeckost nemůžeme chápat jen jako pouhý souhrn vědomostí (vojenských, vědeckých, technických, politických apod.). Je aktivním vyjádřením vztahu velitele k socialismu, k socialistické armádě, jejímu poslání, její sociální úloze. Vědeckost tedy znamená umění velitele či odborného náčelníka opřít sumu znalostí, které jsou pochopitelně nezbytné a výchozí, o pevně vybudovaný systém přesvědčení, morálních a estetických norem. Vědeckost tudíž tvoří takový základ činnosti velitele či odborného náčelníka, který ve svém důsledku determinuje jeho veškerou činnost.

Vědeckost umožňuje poznávání zákonitostí ozbrojeného zápasu jako společenského procesu. Socialistická vojenská věda a socialistické vojenské umění pro velitele neznámá jen jejich pochopení, jejich interpretaci, ale zahrnuje i vědomí jejich odpovědnosti vůči socialistické společnosti, vědomí toho, jak bude jejich výsledků využívat.

Poznání ozbrojeného zápasu je možné cestou hlubšího poznání jeho dialektických souvislostí. Vědecké poznání se nemůže zastavit u pravd už jednou objevených. Vyžaduje si ce plně využití získaných poznatků o ozbrojeném zápase (zejména proto, že poskytují stavební kámen pro nové poznání), současně však nutí reagovat na nové souvislosti a vztahy, které vznikly v důsledku změn v technice a organizaci vojsk i změn v poměru sil (ekonomických, politických i vojenských).

V procesu osvojování si ozbrojeného zápasu cestou jeho odrážení, zobrazování a reprodukce spojené se sledovaným cílem — tj. jeho přetvoření podle vlastních představ a potřeb — je možné a konečně nutné využít té metody, která nejracionálněji zachycuje různé alternativní možnosti vývoje ozbrojeného zápasu.

Požadavek zvědeckosti činnosti velitele není možné naplnit, nebude-li velitel respektovat skutečnost, že zvyšující se nároky na řízení jednotky, útvaru či svazku ať již v míru, či v bojové činnosti je mož-

né realizovat pouze za použití adekvátní metody zkoumání — metody materialistické dialektiky. Osvojení si materialistické dialektiky jako obecné teorie a metody zkoumání jevů a procesů objektivní reality je předpokladem vědeckého uplatnění speciálních metod, používaných jednotlivými vědami. Uplatňování jak obecných metod zkoumání, které nám poskytuje materialistická dialektika, tak i speciálních metod, které jsou vlastní každé speciální vědní disciplíně, nás nutí nespokojovat se s dosaženým, ale vidět perspektivu. „Záleží hlavně na tom, abychom se nespokojovali s tím, co umíme, čemu nás naučily dřívější zkušenosti, ale abychom šli stůj co stůj dál, kladli si stůj co stůj vyšší a vyšší požadavky, přecházeli bezpodmínečně od snadnějších úkolů k obtížnějším. Bez toho není možný vůbec žádný pokrok...“ (Lenin, V. I.: Spisy, sv. 28, Praha 1959, s. 193.)

Čím více velitel a odborný náčelník využívá ve své činnosti vědy, zejména vědeckých metod analýzy sociálních jevů, tím hlouběji a všestranněji může tyto jevy posuzovat, hodnotit a přijímat reálné závěry a opatření při řízení konkrétní bojové činnosti.

Pro velitele socialistické armády má nesmírný význam obecný metodologický požadavek, který zdůrazňoval V. I. Lenin, že „Heslo boje nemůže razit ten, kdo nezkoumá naprosto podrobně každou jednotlivou formu tohoto boje, kdo jej nesleduje krok za krokem při přechodu z jedné formy v druhou, aby dovedl v každém daném okamžiku určit situaci, nespouštěje se zřetеле obecný ráz boje, jeho obecný cíl...“ (Lenin, V. I.: Spisy, sv. 1, Praha 1951, s. 341—342.)

Respektování principu konkrétnosti poznání platí tedy bezvýtku pro všechny velitele a odborné náčelníky. Je objektivní nutností prozkoumat důkladně jednotlivé formy ozbrojeného zápasu, jednotlivé jeho vývojové fáze dříve, než začneme s generalizací a zobecňováním, s formulací obecných zákonitostí ozbrojeného zápasu. Na druhé straně znalost těchto obecných zákonitostí umožňuje veliteli daleko přesněji a konkrétněji analyzovat jednotlivé formy bojové činnosti a nalézt adekvátní metody velení.

V souvislosti s růstem dynamiky vědeckotechnického rozvoje ve vojenství se zvyšují adekvátní požadavky na celkovou kulturní úroveň velitele a odborného náčelníka. Vědeckost v činnosti velitele v podmínkách vědeckotechnické revolu-

ce ve vojenství znamená jednak růst nároků na jeho všestrannost, jeho univerzalitu, jednak hluboké proniknutí do specifiky ozbrojeného zápasu a zvládnutí této specifiky s profesionální zručností. Rozpurnost mezi univerzálností a profesionalitou je jen relativní. Jedno totiž podmiňuje druhé. Aby velitel zvládl řízení ozbrojeného zápasu na vysoké profesionální úrovni, musí být univerzální, tj. zvládnout obecné zákonitosti vývoje ozbrojeného zápasu, obecné tendence vývoje jeho instrumentální stránky a možnosti jejího využití apod. Vědeckost z tohoto pohledu znamená umění velitele využít tohoto „univerzálního rozhledu“, tohoto „univerzálního přístupu“ v praktické činnosti při velení vojskům.

Pokračující proces světové proletářské revoluce a jemu podřízený proces vědeckotechnické revoluce, soudobý stupeň ovládnutí přírody a společnosti člověkem a zachycení jeho rozpurnosti, otázka místa a úlohy sociálního násilí v životě dnešní společnosti, problémy války a míru v současné etapě vývoje společnosti, otázka místa a úlohy ideologického boje probíhajícího na pozadí třídního střetávání sil pokroku a reakce — to vše jsou otázky, které mají výrazně světonázorový, metodologický i ideologický charakter. Jsou to otázky, které nezbytně vstupují do každodenního života velitelů všech stupňů. Jejich pochopení a zvládnutí determinuje výchovný proces velitelů a odborných náčelníků již v hlubokém míru a umožňuje jim řídit ozbrojený zápas na

důsledně vědeckém základě v případech války.

Naše armáda, jejímž cílem je zabezpečení obrany budování rozvinuté socialistické společnosti a splnění internacionálního požadavku obrany celého socialistického společenství, může splnit své poslání jedině tehdy, jestliže velitelé a odborní náčelníci soustavně rozvíjejí vědecký světový názor u svých podřízených, jestliže trvale formují morálně politický profil vojáka, jestliže působí soustavně na formování jeho duchovního života, jestliže dovedou získat své podřízené pro jejich aktivní, bezprostřední účast na trvalém zdokonalování jejich bojového mistrovství.

Smyslem veškeré činnosti velitele a odborného náčelníka je, aby učil vojáky modernímu způsobu vedení boje včetně toho, aby chápali dynamiku vývoje vojenství, tj. nové podmínky boje a z nich vyplývající požadavky na všestrannou odbornou, technickou i politickou připravenost.

V socialistické armádě jsou výsledky bojové připravenosti jednotlivců i celých jednotek podmíněny novými společenskými vztahy, které od velitelů vyžadují komplexní přístup nejen k úkolům, ale i k lidem. Jedině tak je možné splnit požadavek komplexního řešení materiálně technických, organizátorských, politických a ideově výchovných otázek ve vztahu k požadavkům na vedení ozbrojeného zápasu v podmínkách vědeckotechnické revoluce.

Plnění požadavku vědeckosti

Řízení a organizace ozbrojeného zápasu, nutnost rychlého využívání výsledků vědeckotechnické revoluce ve vojenství, spolu s řešením složitých otázek vedení bojové činnosti klade vysoké nároky na kvalitu a úroveň připravenosti velitelů a odborných náčelníků.

Kolem otázek rozvoje vědy a techniky v souvislosti s hledáním dokonalejší soustavy přípravy vysoce kvalifikovaných kádrů se rozvíjí nekompromisní boj v rámci obou protikladných společenských soustav. Z vojskopolitického, ideologického, vojskoteoretického i vojskopraktického hlediska je naprosto zřejmé, že soustava, která vytvoří dokonalejší podmínky pro plný rozvoj vědeckotechnické revoluce a organizuje dokonalejší vědeckotechnickou, politickou a odbornou přípravu vojenských kádrů, získá převahu v této oblasti.

Při této příležitosti upozorňuji na to,

že v oblasti využívání poznatků, zejména přírodních a technických věd ve vojenství je nutné postupovat radikálně. Není možné se ohlížet na to, zda ten či onen objev či technický vynález spatřil světlo světa na Východě či na Západě. Okamžitě využít daného objevu či vynálezu v podmínkách rychle rozvíjející se vědy a techniky je příkazem dne. V. I. Lenin ostře bojoval proti těm, kteří odmítali převzít pokrokové prvky minulosti, i proti těm, kteří odmítali využít znalostí buržoazních odborníků v ekonomické, technické i vojenské praxi. Lenin ukazoval, že nihilistický přístup v této oblasti je velice škodlivý.

Vědeckotechnická revoluce ve vojenství přináší nepřetržitě změny v technologii, v řízení a organizování ozbrojeného zápasu. Za této situace se jeví jako nezbytné uvést do souladu vědu a techniku s potřebami vojenské praxe. Stejně

ovšem platí, že je nutné uvést vojenskou praxi do souladu s dynamicky se rozvíjející vědou a technikou.

Celý tento proces klade nepoměrně vysoké nároky na všestrannou připravenost velitelů a odborných náčelníků. Dávno minuly doby, kdy k velení stačily ustálené způsoby myšlení, technologické postupy při vedení ozbrojeného zápasu i ustálené formy a metody řízení ozbrojeného zápasu.

Věda a technika dala v současnosti vojenství nebyvalý pohyb — dynamiku, dříve nepředstavitelnou. Za této situace jen „řemeslná zručnost“ a zkušenost velitele při řízení bojové činnosti zdaleka nestačí. Akční rádius poznání se musí nezbytně rozšiřovat, zejména cestou zvládnutí nejmodernějších poznatků vědy a techniky. Ozbrojený zápas vyžaduje, aby byl opřen o vědecký a technický základ. Veliteli nezbyvá — chce-li dostat proces řízení a velení ozbrojeného zápasu na soudobou úroveň — než znásobovat své síly a schopnosti cestou trvalého doplňování svých poznatků novým, kvalitativně vyšším poznáním.

Při řešení této otázky nemůžeme vycházet pouze z pragmatického hlediska bezprostřední potřeby. Musíme brát v úvahu zejména perspektivy vývoje vědy a techniky ve vojenství. Proto požadavek, aby poznání velitele bylo opřeno o solidní vědecký základ a jeho nepřetržitě doplňování je požadavkem, který je plně v souladu s tendencí moderního vývoje vědy a techniky, ale i s požadavky trvalého zvědečtování obsahu i forem vedení a řízení ozbrojeného zápasu.

V této souvislosti vystupuje před veliteli a odbornými náčelníky se vši naléhavostí do popředí problém, jak harmonizovat zvyšující se nároky na poznání, na rozšiřující se okruh nezbytných informací s jeho vlastní schopností zvládnout tyto informace a uvést je do souladu s kritickým deficitem času, který má k dispozici pro své rozhodnutí.

Splnění požadavku vědeckosti velitelem a odbornými náčelníky znamená ve své podstatě dostat se přes hranice empirismu a plně rozvinout tvůrčí myšlení.

Vědeckost znamená překročení hranic běžného poznání, vlastního tzv. zdravého rozumu, což ve své podstatě znamená vyjít bezpodmínečně za rámec již vzpomínaného empirismu. M. V. Frunze k tomu kdysi poznamenal: „...i když nehodláme vytvořit nějaké neměnné, zkamenné, neustále platné poučky, přece jen musíme v obklopujícím nás víru hledat stejnorodé jevy, sjednotit je v jediný celek a snažit se tyto jevy, které nás obklopují,

správně pochopit, jinak se před nimi ztratíme a nevyznáme se v nich, zřítíme se do oblasti škodlivého empirismu. Otázka nezbytnosti vyhledat jisté zobecňující momenty je otázkou zcela řešitelnou, zákonitou a přirozenou...“ (Frunze, M. V.: Vybraná díla, Praha 1953, s. 167.)

Vědeckost vyžaduje od velitele a odborného náčelníka, aby se opíral o systematicky vybudované poznání a sám své poznání maximálně systematizoval. Systematizovat poznatky o ozbrojeném zápase znamená umět tyto poznatky klasifikovat, logicky je uspořádat a tím odhalovat obecné v jedinečném a zvláštním. Teprve na tomto základě může velitel s maximální vědeckou přesností jednak pochopit a vysvětlit podstatu ozbrojeného zápasu, jeho zákonitosti, zejména zákonitosti vývoje ozbrojeného zápasu, jednak analyzovat specifické projevy zákonitostí ozbrojeného zápasu v jeho konkrétních projevech, tj. v obsahu a formě dané bojové činnosti. Navíc vědecké poznání umožňuje veliteli nejen poznat podstatu ozbrojeného zápasu, nejen vysvětlovat jeho obsah, ale reálně předvídat jeho možný vývoj.

Velitel však nemůže (ani kdyby chtěl) plně a beze zbytku překročit hranice běžného vědomí a pohybovat se výlučně v mezích teoretického vědomí. Dokonce to není ani nutné, ani žádoucí. Mezi běžným a teoretickým vědomím existuje totiž úzký vztah. Běžné vědomí ve spojitosti s teoretickým vědomím umožňuje veliteli adekvátně reagovat na konkrétní situaci, zachycovat jevy a procesy, které se odehrávají v průběhu ozbrojeného zápasu v daném okamžiku. Velitel si však musí být neustále vědom toho, že samo běžné poznání je neúplné, útržkovité, že není s to zachytit veškerou složitost souvislostí a vztahů, které jsou vlastní procesům probíhajícího ozbrojeného zápasu.

Běžné poznání, o které se velitel opírá, je svou povahou konzervativní zejména proto, že je především výsledkem individuální zkušenosti. Proto platí, že i když toto poznání je schopno zachycovat konkrétnosti ozbrojeného zápasu, chybí mu fakticky jistá dávka kritické sebereflexe. Velitelé bývají nakloněni tomu, vydávat tuto svou zkušenost za jedině možné a tudíž pravdivé zobrazení ozbrojeného zápasu a nezřídka vyvozují z této zkušenosti obecné soudy a přijímají obecné závěry, které však mají nutně charakter přibližnosti a neurčitosti. Vědecké zobecnění a generalizace nejsou možné bez překročení hranice běžného, empirického poznání, bez teorie.

Vědeckost znamená všestranný a sou-

stavný rozvoj tvůrčího myšlení velitele. Tvůrčí myšlení však vyžaduje nespolehat na možnosti a schopnosti tzv. „zdravého rozumu“, který je svou povahou vždy jednostranný a omezený. Tvůrčí myšlení je svou podstatou vždy dialektické. To znamená, že zachycuje všestrannost jevů, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, jejich vývojovou tendenci. M. V. Frunze upozorňoval na to, že „Rudý velitel se musí naučit dokonale ovládat onu metodu myšlení, ono umění rozboru jevů, které skýtá marxistické učení. Podstata této metody spočívá v tom, že pro nás nemůže být nic absolutního a ztrnulého; všechno je v pohybu a všechno se mění a každého prostředku, každé metody je možno v jisté situaci použít. Velitelovo umění se projevuje v dovednosti, jak vybrat z mnohotvárných prostředků, které má k dispozici, ty, které přinesou za dané situace a v dané chvíli nejlepší výsledky“. (Frunze, M. V.: Vybraná díla, Praha 1953, s. 159.)

Z hlediska ozbrojeného zápasu je takový tvůrčí způsob myšlení velitele významným předpokladem vědeckého pochopení zákonitostí vývoje ozbrojeného zápasu, jakož i schopnosti řídit bojovou činnost na úrovni soudobé vědy a techniky. Přitom musíme vzít v úvahu, že daný stupeň rozvoje vědy a techniky klade stále větší nároky na objem a rozsah znalostí velitele, k jejichž zvládnutí má k dispozici stále relativně menší časové rezervy. Tím více vystupuje potřeba zvýšení intenzity a produktivity zvládnutí nových všeobecných a speciálních vojenských poznatků. V současné fázi vývoje vojenství nevystupuje do popředí už jen požadavek rozvoje tvůrčího myšlení velitele v obecné rovině, ale objektivní nutnost takového tvůrčího myšlení, které v maximální možné míře povede ke zvýšení efektivity celkové činnosti velitele při vedení bojové činnosti.

Výrazným rysem vědeckosti je cílevědomost v práci velitele a odborného náčelníka. Velitel má u svých podřízených autoritu tehdy, má-li jasný obraz o současném stavu jednotky a má-li poměrně přesnou představu o vývoji bojové situace. Podkladem jsou zejména získaná a ověřená fakta, která velitel dostává. Velitel musí vycházet při řízení jednotky z faktů, nejen z možností, které se nabízejí. Proto je nutné, aby za základ své činnosti bral zejména přísně a nesporně dokázaná fakta. Plně platí slova V. I. Lenina, že „Je třeba pokusit se vytvořit

z přesných a nesporných faktů takový základ, o který by se bylo možné opírat... Aby to byl skutečný základ, je třeba brát nikoli jednotlivá fakta, nýbrž celý souhrn faktů o zkoumané otázce bez výjimky, neboť jinak nevyhnutelně vznikne podezření, a to oprávněné podezření, že fakta byla zvolena nebo vybrána libovolně, že se místo objektivní spojitosti a vzájemné závislosti historických jevů v jejich celku předkládá subjektivní „slátanina, která má asi ospravedlnit něco nekalého...“ (Lenin, V. I.: Spisy, sv. 23, Praha 1959, s. 288—290.) Umění nalézat podstatná fakta rovná se „umět najít v každé zvláštní situaci onen zvláštní článek řetězu, který je třeba uchopit, aby se udržel celý řetěz a aby se důkladně připravil přechod k dalšímu článku.“ (Lenin, V. I.: Spisy, sv. 27, Praha 1962, s. 269.) Představa velitele vybudovaná na ověřených faktech a opřená o metodu hlavního článku nemusí pak zabíhat do nejmenších podrobností, musí však být reálná, tzn. co nejadekvátněji zachycovat pravděpodobný vývoj boje a úlohu a místo jednotky, útvaru či svazku v budoucí činnosti.

Velitel odpovídá za to, že zorganizuje veškeré prostředky, které má k dispozici k tomu, aby svou představu o budoucí činnosti jednotky proměnil v reálnou skutečnost. To předpokládá vyvinout činnost, založenou na vědecky podloženém stanovení cílů bojové činnosti a plánů ke splnění jejich realizace, včetně stanovení způsobů účinného splnění stanovených cílů.

Vědeckost řízení boje vyžaduje od velitele stanovení jasných a konkrétních cílů, přitom však nepostrádajících patřičný rozmach a dosah. Nízké cíle a záměry nejsou dostatečným stimulem pro podřízené. Velitel může podněcovat podřízené jen tehdy, má-li jasnou představu o tom, čeho chce dosáhnout, jsou-li jeho cíle jasně vyjádřeny a poskytují-li dostatečný prostor pro rozvinutí aktivity a iniciativy každého podřízeného.

Podstata vědeckého přístupu velitele spočívá v tom, že je založen na schopnosti mít jasný obraz o tom, čeho je třeba dosáhnout, včetně ujasnění si, co je dosažitelné a uskutečnitelné. Dále závisí na přesném a promyšleném stanovení způsobů bojové činnosti, pomocí nichž je možné dosáhnout žádoucího výsledku, stanovení prostředků, které je nutné mít k dispozici a které z nich budou použity, aby bylo možné realizovat sledované cíle.

Celý ozbrojený zápas je dnes v podstatě založen na využití vědy, je jakousi aplikací vědy ve vojenství. V procesu vědeckotechnické revoluce je každá forma bojové činnosti, každá stránka ozbrojeného zápasu a ozbrojený zápas jako celek doslova protkáno lidským věděním. Funkce, které velitel i voják v ozbrojeném zápase plní, mají charakter aplikace vědeckých poznatků. Samotný ozbrojený zápas i ve své modelové, potenciální podobě (taktických či velitelsko-štabních cvičení) tvoří jakousi výzkumnou laboratoř.

V důsledku rostoucích požadavků na ozbrojený zápas se mění vztah mezi veliteli a odbornými náčelníky na jedné straně a vědou a technikou na druhé straně. Jestliže v období motorizace válek stála otázka tak, co je schopna věda dát veliteli, resp. do jaké míry je připravena „posloužit“ v procesu bojové činnosti, dnes stojí otázka poněkud jinak. Do jaké míry je velitel a odborný náčelník schopni osvojit si výsledky vědy a uplatnit je ve všech základních oblastech vojenství. Čili, do jaké míry je schopen zachytit tu skuteč-

nost, že věda se stává stále více bezprostřední vojenskou silou a do jaké míry dokáže velitel či odborný náčelník na tuto skutečnost reagovat. Jinými slovy: do jaké míry se požadavek vědeckosti stal základním východiskem, ale i kritériem jeho odborné, technické i politické připravenosti a na ni navazující konkrétní činnosti. Tam, kde chybí ona připravenost velitele, tam, kde nejsou vytvořeny všechny objektivní, ale zejména subjektivní podmínky a předpoklady pro plné využití vědy v teorii i v praxi, tam věda a vědeckost nemůže zapustit své kořeny.

Využití vědeckých poznatků, jakož i uplatnění vědeckosti v činnosti velitele a odborného náčelníka nutně zhodnocuje výsledky jeho práce. Zvyšuje se efektivnost práce velitele, což se velmi markantně projevuje v procesu velení a řízení. Vědeckost, kterou uplatňuje velitelský sbor socialistické armády, představuje v procesu řízení ozbrojeného zápasu významný dynamizující faktor, který je jedním ze zdrojů vědeckotechnického pokroku ve vývoji socialistického vojenství.